

# Hiabin liikekumppaneiden eettiset toimintaohjeet

## Sisällysluettelo

|                                                                                                      |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Ihmiset ja yhteiskunta.....                                                                          | 3  |
| Ihmisoikeudet ja työoikeudet.....                                                                    | 3  |
| Terveys ja turvallisuus.....                                                                         | 5  |
| II Ympäristö.....                                                                                    | 6  |
| Kasvihuonekaasupäästöt, ympäristönsuojelu ja ympäristöluvut.....                                     | 6  |
| Saastumisen ehkäisy, päästöt ilmaan, jätteet ja vaaralliset aineet.....                              | 6  |
| III Hallinto.....                                                                                    | 7  |
| Korruption torjunta.....                                                                             | 7  |
| Lahjat ja vieraanvaraisuus.....                                                                      | 7  |
| Eturistiriidat.....                                                                                  | 8  |
| Rahanpesun torjunta ja taloudellisen toiminnan rehellisyys.....                                      | 8  |
| Pakotteet ja kaupankäynnin vaatimustenmukaisuus.....                                                 | 8  |
| Reilu kilpailu.....                                                                                  | 9  |
| Luottamukselliset tiedot, immateriaalioikeudet (omaisuus) ja väärennetyt osat.....                   | 9  |
| Raportointi, valitusmekanismi, henkilöllisyyden suojaaminen ja kostotoimien kieltä.....              | 9  |
| Valvonta ja auditointi.....                                                                          | 9  |
| Korjaavat toimenpiteet ja merkittävät rikkomukset.....                                               | 10 |
| Merkittävistä rikkomuksista ja vaatimustenmukaisuuteen liittyvistä huolenaiheista ilmoittaminen..... | 10 |

Me, Hiab Oyj ja tytäryhtiömme (yhdessä "Hiab" tai "me"), tavoittelemme kestävien tavaravirtojen ja niihin liittyvien palveluiden markkinajohtajuutta. Olennaisena osana tätä pyrimme jatkuvaan kehitykseen edistääksemme kestävästä kehityksestä mukaisia, eettisiä ja vastuullisia työskentelytapoja.

Liikekumppanimme, eli kaikki ulkoiset henkilöt tai yritykset, joiden kanssa Hiab on tekemisissä liiketoimintaansa liittyen – kuten toimittajat, edustajat, jälleenmyyjät, jakelijat, tekniset konsultit, neuvonantajat ja yhteistarjouskumppanit – ovat olennainen osa menestystämme. Valitsemme heidät huolellisesti ja objektiivisten tekijöiden, kuten laadun, vastuullisuuden, luotettavuuden, toimitusehtojen ja hinnan perusteella. Lisäksi odotamme liikekumppaneiltamme osaamista ja jatkuvaa laadun, vastuullisuuden, kustannushallinnan ja innovoinnin kehittämistä.

Liikekumppaneidemme liiketoimintakäytännöt ja toimet voivat vaikuttaa meihin ja maineeseemme. Olemme laatineet nämä Hiabin liikekumppaneiden eettiset toimintaohjeet ("toimintaohjeet") varmistaaksemme, että kaikki liikekumppanimme, kuten toimittajat ja muut kolmannet osapuolet, tietävät heihin kohdistuvat odotukset. Edellytämme jokaisen kanssamme liiketoimintaa harjoittavan noudattavan niitä lakisääteisiä ja eettisiä standardeja ja ohjeita, joita mekin seuraamme.

Näissä toimintaohjeissa määritellään liikekumppaneita koskevat vähimmäisvaatimuksemme, sovellettavien lakien ja säädösten lisäksi. Lisäksi rohkaisemme liikekumppaneitamme asettamaan kunnianhimoisia tavoitteita, jotka ylittävät nämä vaatimukset. Odotamme liikekumppaneidemme pyrkivän parhaansa mukaan soveltamaan samoja standardeja toimittajiensa ja alihankkijoidensa kanssa. Mahdollisten ihmisiin, yhteiskuntaan ja ympäristöön kohdistuvien haittavaikutusten arvioimiseksi ja välttämiseksi tarvitaan yhteistyötä. Jos tällaisia vaikutuksia esiintyy, meidän ja liikekumppaneidemme on aina lievennettävä niitä tai korjattava ne.

Olemme sitoutuneet noudattamaan sovellettavia lakeja ja säädöksiä ja odotamme samaa liikekumppaneiltamme. Nämä toimintaohjeet ja Hiabin eettiset toimintaohjeet perustuvat kansainvälisiin säädöksiin, kuten Yhdistyneiden kansakuntien (YK) ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistukseen, Kansainvälisen työjärjestön (ILO) julistukseen työelämän perusperiaatteista ja -oikeuksista sekä YK:n korruption vastaiseen yleissopimukseen.

Olemme allekirjoittaneet YK:n Global Compact -aloitteen ja sitoutuneet YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskeviin ohjaaviin periaatteisiin sekä OECD:n monikansallisia yrityksiä koskeviin toimintaohjeisiin.

Kaikkien Hiabin liikekumppaneiden on noudatettava näitä toimintaohjeita ja osoitettava niihin sisältyvien vaatimusten noudattaminen joko sitoutumalla virallisesti näihin toimintaohjeisiin tai sisällyttämällä samanlaiset vaatimukset omiin eettisiin toimintaohjeisiinsa tai käytäntöihinsä. Odotamme liikekumppaneiltamme täydellistä vaatimustenmukaisuutta sekä tietojen läpinäkyvyyttä ja paikkansapitävyyttä. Saatamme suorittaa auditointeja varmistaaksemme, että liikekumppanimme noudattavat näitä toimintaohjeita.

# Ihmiset ja yhteiskunta

## Ihmisoikeudet ja työoikeudet

Ihmis- ja työoikeuksien kunnioittaminen on olennainen osa Hiabin liiketoimintaa.

### Yhtäläiset mahdollisuudet ja syrjimättömyys

Liikekumppaneidemme on kohdeltava työntekijöitään ja muita sidosryhmiään oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti. Niiden on huolehdittava, että työympäristö on osallistava, eivätkä ne saa syrjiä ketään sukupuoli-identiteetin, seksuaalisen suuntautumisen, rodun, uskonnon, kansallisuuden, iän, fyysisen kyvyn tai muun vastaavan ominaisuuden perusteella.

### Vapaaehtoisuuteen perustuva työsuhde

Olemme sitoutuneet varmistamaan, että mitään nykyaikaisen orjuuden muotoa, mukaan lukien pakkotyötä, ihmiskauppaa tai vastaavaa, ei esiinny omassa toiminnassamme tai toimitusketjussamme. Liikekumppanimme eivät saa olla osallisina minkäänlaisessa hyväksikäytössä tai väärinkäytössä tai tukea sellaista. Esimerkkejä tällaisesta toiminnasta ovat liikkumisrajoitukset, liialliset rekrytointimaksut, henkilöllisyysasiakirjojen takavarikointi, palkkojen tai etujen pidättäminen, loukkaavat työolosuhteet, velkaorjuus tai väkivalta.

### Nuoret työntekijät

Liikekumppanimme eivät saa käyttää lapsityövoimaa, hyväksyä sitä missään olosuhteissa tai solmia sopimuksia lapsityövoimaa käyttävien tai tukevien alihankkijoiden tai toimittajien kanssa. Alaikäraja työnteolle on pakollisen perusopetuksen suorittamisikä, eikä koskaan alle 15 vuotta. Liikekumppaneillamme on oltava käytössä asianmukainen mekanismi työntekijöidensä iän varmistamiseksi. Alle 18-vuotiaat nuoret työntekijät eivät saa tehdä työtä, joka todennäköisesti vaarantaa heidän terveytensä tai turvallisuutensa. Muun muassa yövuorot ja ylityö ovat tällaista työtä. Nuorten työntekijöiden työajat eivät saa häiritä heidän koulupäiviään.

### Kunnioittava kohtelu ja häirinnän kieltä

Liikekumppaneidemme on kohdeltava työntekijöitään arvokkaasti ja kunnioittavasti ja varmistettava, että työntekijöiden työympäristössä ei tapahdu häirintää. Liikekumppanimme eivät saa suvaita minkäänlaista työntekijöidensä häirintää tai väärinkäyttöä, oli se sitten suoraa tai epäsuoraa, fyysistä, psyykkistä, seksuaalista tai sanallista.

### Työolosuhteet

Liikekumppaneidemme on varmistettava, että työntekijöille maksetaan oikeudenmukainen korvaus. Lisäksi liikekumppaneidemme on noudatettava kaikkia sovellettavia työlakeja, koskien esimerkiksi vähimmäispalkkoja, työ- ja ylityötunteja, riittäviä taukoja ja lepoaikaa, sairauslomaa ja vuosilomia sekä pakollisia etuja. Kaikkien yhtä pätevien työntekijöiden on

saatava sama palkka samasta työstä. Työntekijöille maksetaan korvaus ylityöstä paikallisen lainsäädännön mukaisesti. Kurinpidollisena toimenpiteenä tehtävät vähennykset palkasta on sallittu vain rajoitettuina ja väliaikaisina toimenpiteinä ja vain kansallisissa laeissa, säädöksissä tai työehtosopimuksissa olevien ehtojen mukaisesti ja niiden sallimassa laajuudessa. Työntekijöille on toimitettava jokaisesta palkkajaksosta palkkalaskelma, joka sisältää riittävät tiedot korvauksen oikeellisuuden varmistamiseksi. Palkkalaskelma on toimitettava ajallaan ja sen on oltava ymmärrettävä. Työviikko ei saa ylittää 60 tuntia viikossa, ylityö mukaan lukien, lukuun ottamatta tilapäisiä hätä- tai poikkeustilanteita. Kaiken ylityön on oltava vapaaehtoista. Työntekijöille on annettava vähintään yksi vapaapäivä seitsemän päivän välein. Liikekumppaneidemme on pidettävä kirjaa työntekijöidensä työajoista.

## **Rauhanomainen kokoontumisvapaus ja yhdistymisvapaus**

Liikekumppaneidemme on kunnioitettava työntekijöidensä oikeutta rauhanomaiseen kokoontumisvapauteen ja yhdistymisvapauteen sekä työehtosopimusneuvotteluihin kaikkien sovellettavien lakien ja säädösten mukaisesti.

## **Tietosuoja**

Liikekumppaneidemme on kerättävä ja käytettävä henkilötietoja sovellettavien tietosuojalakien mukaisesti. Kaikkia henkilötietoja on käsiteltävä lainmukaisesti, rehellisesti ja läpinäkyvästi ja samalla varmistaen, että kyseiset tiedot ovat merkityksellisiä ja että niitä käytetään ainoastaan siihen tarkoitukseen ja sen ajan, jota varten ne kerätään. Liikekumppaneidemme on noudatettava huolellisuutta sekä toteutettava riittävät ja dokumentoidut turvatoimet ja ryhdyttävä tarvittaviin ennaltaehkäiseviin toimiin tietojen suojaamiseksi luvattomalta tai laittomalta käsittelyltä sekä vahingossa tapahtuvalta katoamiselta, tuhoutumiselta, vahingoittumiselta, muuttamiselta tai luovuttamiselta. Tietosuoja ja tietoturva ovat keskeisiä vaatimuksia tekoälyn käytölle. Liikekumppaneiden on varmistettava, että niiden tekoälyn käyttö on sovellettavien lakien ja säädösten mukaista.

## **Maa oikeudet**

Odotamme liikekumppaneidemme kunnioittavan niiden paikallisyhteisöjen ja alkuperäiskansojen maa-oikeuksia, joihin heidän toimintansa vaikuttaa, ja estävän laittomat häädöt. Liikekumppaneiden on myös aina ja kaikissa olosuhteissa kunnioitettava ja noudatettava vapaasti etukäteen annetun tietoisuuden suostumuksen periaatetta.

## **Vartiointipalveluiden käyttö**

Liikekumppaneiden, jotka käyttävät/työllistävät vartiointipalveluita, on varmistettava ja valvottava säännöllisesti, etteivät nämä käytä liiallista voimaa, syyllisty kidutukseen tai julmuuteen, vahingoita ketään fyysisesti tai puutu kenenkään yhdistymisvapauteen suorittaessaan tehtäviään. Kaikki vartiointipalvelun työntekijät on myös koulutettava asianmukaisesti toimimaan haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden, kuten lasten, kanssa.

## **Eettinen rekrytointi**

Liikekumppaneiden tulee kunnioittaa Kansainvälisen työjärjestön (ILO) asiaankuuluvien

ohjeiden<sup>1</sup> periaatteita rekrytointitoimissaan, tai jos ne käyttävät työnvälitystoimistoja, vaatia näitä kunnioittamaan kyseisiä periaatteita, joihin kuuluvat muun muassa seuraavat:

- Välitystoimiston tai rekrytoivan yrityksen tulee maksaa mahdolliset rekrytointimaksut, eikä niitä saa jättää rekrytoitavan henkilön maksettaviksi. Liikekumppanit voivat tarkistaa ”rekrytointimaksun” määritelmän sovellettavasta Kansainvälisen työjärjestön (ILO) ohjeistosta.<sup>2</sup>
- Kaikkien rekrytoitavien henkilöiden kanssa on tehtävä kirjallinen sopimus, jossa eritellään työsuhteen ehdot työntekijän omalla kielellä ja helposti ymmärrettävässä muodossa sekä kansallisten lakien, säädösten, työsopimusten ja sovellettavien työehtosopimusten mukaisesti.

## Terveys ja turvallisuus

Turvallisen ja terveellisen työympäristön varmistaminen kaikille, joiden kanssa olemme vuorovaikutuksessa, on osa päivittäistä työtämme Hiabissa.

### Työympäristö

Liikekumppaneidemme on tarjottava työntekijöilleen turvallinen ja terveellinen työympäristö kaikkien sovellettavien lakien ja säädösten mukaisesti. Asianmukaiset terveys- ja turvallisuustiedot, koulutus ja turvallisuusohjeet on annettava työntekijöiden ymmärtämällä kielellä, ja lisäksi työntekijöille on annettava kaikki tarvittavat turvavarusteet.

Työympäristön on oltava terveellinen, ja siellä on oltava puhdasta juomavettä, puhtaat WC-tilat, hätäuloskäyntejä, riittävä ilmanvaihto, valaistus ja lämpötila, hyväksyttävä melu- ja pölysaastetaso sekä saatavilla ensiaputarvikkeita. Jos työn luonne edellyttää asuntoloiden järjestämistä työntekijöille, niiden on oltava riittävän tilavia, puhtaita ja turvallisia. Työntekijöiden liikkumista ei saa rajoittaa asiattomasti.

### Varautuminen ja lepotilat

Liikekumppanillamme on oltava tehokkaita turvallisuusohjelmia, jotka kattavat vähintään ihmisten turvallisuuden, altistumisen vaarallisille kemikaaleille ja biologisille aineille sekä hätätilanteet, kuten tulipalot, vuodot, luonnonkatastrofit ja pandemiat. Tähän sisältyvät olennaiset varautumissuunnitelmat, evakuointimenettelyt, asianmukainen vaarojen havaitseminen, koulutus ja harjoittelu sekä rakennusten riittävä hätäinfrastruktuuri. Hiabille tai sen viralliselle edustajalle, kuten tarkastajalle, on pyynnöstä esitettävä rakennusluvat, joista käy ilmi tilojen lainmukaisuus ja sopivuus käyttötarkoitukseensa.

Liikekumppaneiden on tarjottava työntekijöilleen asianmukaiset lepotilat.

Liikekumppaneiden työntekijät eivät saa olla alkoholin tai laittomien huumeiden vaikutuksen alaisia työskennellessään Hiabille tai sitä edustaen.

---

<sup>1</sup> ILO: [\*“General principles and operational guidelines for fair recruitment and Definition of recruitment fees and related costs.”\*](#)

<sup>2</sup> ILO: [\*“General principles and operational guidelines for fair recruitment and Definition of recruitment fees and related costs.”\*](#)

## **Työterveys ja -turvallisuus**

Liikekumppaniemme on tarjottava työntekijöilleen asianmukaiset henkilösuojaimet ja kaikki muut tarvittavat turvavarusteet. Liikekumppaneidemme on tarjottava työntekijöilleen asianmukaiset henkilösuojaimet ja muut tarvittavat turvavarusteet. Liikekumppaneidemme on toteutettava korjaavia toimia vammojen ja sairauksien perimmäisten syiden poistamiseksi. Läheltä piti -tilanteista ja vaarallisista olosuhteista on ilmoitettava, ja niiden korjaaminen sekä niistä oppiminen on varmistettava asianmukaisilla toimilla. Vaarallisten aineiden käytön yhteydessä on oltava asianmukaiset valvontatoimet ja suunnitelmat hätätilanteiden varalle.

Työntekijöiden tietoisuutta turvallisuudesta ja terveellisestä toiminnasta sekä parhaista käytännöistä tulisi lisätä, ja turvallisuusongelmien esiin tuomiseen tulee kannustaa.

Jos Hiabin tuotesuunnittelu, menettelyt tai menettelyiden puute aiheuttavat vaaratilanteen tai myötävaikuttavat siihen, tapauksen tiedot tulee jakaa Hiabin kanssa.

## **II Ympäristö**

### **Kasvihuonekaasupäästöt, ympäristönsuojelu ja ympäristöluvut**

Hiab on sitoutunut toimimaan ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja vähentämään kasvihuonekaasupäästöjään koko arvoketjussa, jotta ilmaston lämpeneminen pysyy alle 1,5 celsiusasteessa.

Odotamme liikekumppaneidemme aktiivisesti valvovan ja raportoivan kasvihuonepäästöjään, asettavan niille tavoitteita ja pyrkivän päästövähennyksiin omissa toiminnoissaan sekä arvoketjussaan.

Edellytämme, että kaikki liikekumppanimme mittaavat omien tuotteidensa ja palveluidensa hiilijalanjäljen ja toimivat sen mukaisesti ilmastohaittojen vähentämiseksi.

Odotamme liikekumppaneidemme toimivan vastuullisesti, huomioivan ympäristön päätöksenteossaan ja jakavan pitkän aikavälin ympäristösitoumuksemme.

Liikekumppaneidemme on kaikin kohtuullisin keinoin pyrittävä suojelemaan ympäristöä ja luonnon monimuotoisuutta sekä pitämään toimintansa ja tuotteidensa haitalliset vaikutukset ympäristöön mahdollisimman vähäisinä. Erityisen tärkeää on, että liikekumppanimme hankkivat kaikki niiden toimintaan tarvittavat ympäristöluvut, lisenssit ja rekisteröinnit sekä ylläpitävät ja noudattavat niitä ja kansainvälisesti tunnustettuja ympäristöstandardeja.

Liikekumppaneiden on Hiabin pyynnöstä annettava tarvittavat tiedot ympäristöarviointeja, tuotteiden elinkaariarviointeja ja/tai tuoteselosteita ja -merkintöjä varten, mukaan lukien metsäkadon torjuntaan liittyvän huolellisuusvelvoitteen tiedot.

### **Saastumisen ehkäisy, päästöt ilmaan, jätteet ja vaaralliset aineet**

Liikekumppaneidemme on valvottava, hallittava ja käsiteltävä asianmukaisesti toiminnastaan syntyvää jätevettä, päästöjä ilmaan (hiukkasia, typpioksiduulia, rikkioksideja jne.), melupäästöjä ja kiinteää jätettä sekä estettävä maaperän ja pohjaveden

saastuminen. Liikekumppaneiden on pyrittävä ehkäisemään saastumista, vähentämään luonnonvarojen käyttöä sekä tuottamaan mahdollisimman vähän jätteitä ja säästämään vettä. Liikekumppaneiden on varmistettava riittävä valvonta ja minimoitava kemikaalien ja vaarallisten aineiden säilytyksestä ja käsittelystä aiheutuvat haitalliset ympäristövaikutukset.

Liikekumppaneillamme on oltava riittävä ja järjestelmällinen lähestymistapa ympäristönäkökohtien huomioimiseen, ja heidän on tarvittaessa otettava käyttöön sopiva ympäristöjärjestelmä. Liikekumppaneidemme on noudatettava kaikkia sovellettavia ympäristölakeja ja -säädöksiä sekä Hiabin vaatimuksia, jotka koskevat tiettyjen vaarallisten aineiden rajoittamista tai sääntelyä, mukaan lukien kierrätys- ja hävittämismerkinnät. Liikekumppaneiden on Hiabin pyynnöstä toimitettava vaarallisia aineita koskevat ilmoitukset kaikista Hiabille toimitetuista osista. Ilmoitukset on toimitettava ajallaan ja niiden on oltava totuudenmukaisia.

## **III Hallinto**

### **Mineraalien vastuullinen hankinta**

Liikekumppanin on luotava selkeä ohjeistus ja noudatettava asianmukaista huolellisuutta tantaalin, tinan, volframin ja kullan alkuperän ja toimitusketjun suhteen, mikäli näitä raaka-aineita käytetään sen tuotteiden valmistuksessa. Näin voidaan varmistaa, että niiden hankinnassa noudatetaan OECD:n ohjeita, jotka koskevat konfliktialueilta ja kohonnon riskin alueilta peräisin olevien mineraalien toimitusketjujen vastuullisuutta, tai jotain muuta vastaavaa ja yleisesti tunnettua huolellisuusvelvoiteohjeistusta.

Lisäksi odotamme liikekumppaneidemme varmistavan, että kaikki akuissa käytettävät mineraalit (esimerkiksi koboltti, litium, grafiitti ja nikkeli) hankitaan ihmisoikeuksia tai ympäristölainsäädäntöä loukkaamatta. Liikekumppaneiden on noudatettava asianmukaista huolellisuutta näiden mineraalien alkuperän ja toimitusketjun suhteen ja pyynnöstämme annettava huolellisuusvelvoitteeseen liittyvät toimenpiteensä Hiabin tarkasteltaviksi.

### **Korruption torjunta**

Liikekumppaneidemme on noudatettava sovellettavia lahjontaa ja korruptiota koskevia lakeja ja säädöksiä. Liikekumppanit eivät saa tarjota, luvata tai antaa minkäänlaista lahjusta, maksua asioiden käsittelyn edistämiseksi tai mitään arvokasta kenellekään oikeudettoman edun saamiseksi tai vaikuttaakseen muutoin sopimattomasti kehenkään.

Liikekumppaneilla on oltava tehokas, riskipohjainen ja oikeasuhteinen korruption vastainen ohjelma, jonka tarkoituksena on varmistaa sovellettavien korruption vastaisten lakien ja säästöjen noudattaminen.

## **Lahjat ja vieraanvaraisuus**

Liikekumppanimme eivät saa suoraan tai välillisesti tarjota, luvata tai antaa lahjoja tai kestitystä millekään kolmannelle osapuolelle, mukaan lukien valtion virkamiehet, liiketoiminnan tai liiketoimintaedun saamiseksi Hiabille tai sellaisen säilyttämiseksi Hiabilla.

Liikekumppanit eivät saa tarjota, luvata tai antaa lahjoja Hiabin työntekijöille, edustajille tai kenellekään muulle muuten kuin tilanteissa, joissa paikallinen laki sallii lahjan, sen arvo on kohtuullinen, asiayhteys on avoin ja läpinäkyvä ja vain silloin, kun lahjan antaminen kuuluu yleisiin tapoihin. Käteistä tai käteistä vastaavaa ei saa tarjota, luvata tai antaa.

Vieraanvaraisuutta, kuten sosiaalisia tapahtumia, aterioita tai viihdettä, voidaan tarjota, jos paikallinen laki sallii sen, kustannus on kohtuullinen, asiayhteys on avoin ja läpinäkyvä ja siihen on lain mukainen liiketoiminnallinen syy. Vieraanvaraisuutta tai lahjoja ei saa tarjota, luvata tai antaa sopimusneuvottelujen, tarjouskilpailujen tai oikeuden päätösten yhteydessä.

## **Eturistiriidat**

Liikekumppaneidemme on vältettävä Hiabin työntekijöiden kanssa kaikkea sellaista vuorovaikutusta, joka voi olla ristiriidassa kyseisen työntekijän velvollisuuden kanssa toimia Hiabin etujen mukaisesti tai joka voi antaa vaikutelman tällaisesta ristiriidasta.

Liikekumppaneiden on ilmoitettava, jos Hiabin työntekijällä tai hänen perheenjäsenellään on merkittävä taloudellinen tai muu intressi heidän liiketoimintaansa. Odotamme liikekumppaneidemme ilmoittavan meille, jos Hiabin työntekijällä tai hänen perheenjäsenellään on liikkeenjohdollinen asema liikekumppanin toiminnassa, hän työskentelee liikekumppanille tai hänellä on taloudellisia intressejä liikekumppania kohtaan.

## **Rahanpesun torjunta ja taloudellisen toiminnan rehellisyys**

Liikekumppaneidemme on noudatettava sovellettavia rahanpesua ja petoksia koskevia lakeja ja säädöksiä sekä vastustettava yksiselitteisesti kaikkia rahanpesun ja petosten muotoja.

Liikekumppaneiden on kirjattava ylös kaikki liiketoimintaan liittyvät tapahtumat ja raportoitava niistä oikein lakisääteisten velvoitteiden ja hyvien kirjanpitokäytäntöjen mukaisesti.

Liikekumppaneiden on annettava Hiabille tietoja Hiabiin liittyvistä liiketoimista tarkasti ja rehellisesti.

Liikekumppaneiden on ryhdyttävä kohtuullisiin toimiin estääkseen ja havaitakseen kaikki laittomat maksut ja estääkseen muita käyttämästä liikekumppanin taloudellisia tapahtumia rahanpesuun tai terrorismin rahoittamiseen.



## **Pakotteet ja kaupankäynnin vaatimustenmukaisuus**

Liikekumppanien on ilmoitettava Hiabille ilman aiheutonta viivytystä, jos liikekumppani tai joku sen omistajista, johtajista, toimihenkilöistä tai tytäryhtiöistä tai muista yhtiön puolesta toimivista henkilöistä joutuu kauppapakotteiden kohteeksi.

Liikekumppaneiden on ilmoitettava Hiabille sellaisista Hiabille toimitettavista tuotteista, palveluista, ohjelmistoista tai teknologioista, jotka ovat vientivalvonnan tai lisenssivaatimusten alaisia. Liikekumppaneiden on toimitettava Hiabille kaikki asiakirjat, todistukset ja tiedot, joita Hiab pyytää Hiabin tuotteiden ja palveluiden tuotantoon, vientiin ja myyntiin liittyen.

## **Reilu kilpailu**

Liikekumppanit sitoutuvat kilpailemaan reilusti ja kaikkia sovellettavia kilpailulakeja ja -säädöksiä noudattaen. Liikekumppanit eivät saa osallistua vilpilliseen tarjouskilpailuun, hintakartelliin, hintasyrjintään, laittomaan markkinoiden jakamiseen tai muihin epäreiluihin kauppakäytäntöihin.

## **Luottamukselliset tiedot, immateriaalioikeudet (omaisuus) ja väärennetyt osat**

Liikekumppaneidemme edellytetään suojelevan luottamuksellisia tietoja luvattomalta käytöltä, paljastumiselta ja väärinkäytöltä sekä kunnioittavan Hiabin ja muiden luottamuksellisia tietoja ja immateriaalioikeuksia.

Liikekumppanit vahvistavat, että Hiabille toimitettavissa tuotteissa käytetään vain alkuperäisiä materiaaleja ja että toimitetut tuotteet eivät sisällä väärennettyjä osia. Liikekumppaneiden on kehitettävä, toteutettava ja ylläpidettävä tehokkaita menetelmiä ja prosesseja, joilla minimoidaan väärennetyjen materiaalien ja osien riski niiden tuotteissa ja palveluissa.

## **Raportointi, valitusmekanismi, henkilöllisyyden suojaaminen ja kostotoimien kieltä**

Liikekumppaneillamme on oltava raportointimekanismi, jonka kautta työntekijöiden ja muiden sidosryhmien on mahdollista tuoda esiin huolenaiheitaan ilman pelkoa kostotoimenpiteistä ja varmistaa, että tällaisten tapausten käsittelymiseksi on käytössä asianmukaiset menettelyt. Ilmoittajien luottamuksellisuus, nimettömyys ja suojeleminen on taattava, ellei laki sitä kiellä. Liikekumppaneidemme on sitouduttava korjaamaan kaikki puutteet näiden toimintaohjeiden noudattamisessa.

Liikekumppaneilla sekä niiden työntekijöillä ja kumppaneilla on sovellettavan lainsäädännön mukainen oikeus ilmoittaa huolenaiheistaan saatavilla olevien

hallinnollisten ilmoituskanavien kautta.

## **Valvonta ja auditointi**

Liikekumppaneiden on valvottava tehokkaasti näiden toimintaohjeiden noudattamista omassa organisaatiossaan ja varmistettava, että sen henkilöstö on tietoinen toimintaohjeissa esitetystä vaatimuksista ja periaatteista.

Liikekumppaneiden on sisällytettävä näiden toimintaohjeiden periaatteet ja vaatimukset kaikkiin sopimuksiin omien toimittajiensa ja liikekumppaneidensa kanssa (yhdessä ”alihankkijat”). Jos liikekumppanit saavat tietoonsa, että niiden alihankkija ei ole noudattanut näitä vaatimuksia, liikekumppanin on ilmoitettava asiasta viipymättä Hiabille. Liikekumppaneiden on valvottava tehokkaasti, että niiden alihankkijat noudattavat toiminnassaan näissä toimintaohjeissa esitettyjä periaatteita ja vaatimuksia.

Hiabilla ja/tai sen valtuuttamalla kolmannen osapuolen edustajalla on oikeus valvoa ja arvioida liikekumppanin näiden toimintaohjeiden noudattamista suorittamalla itsearviointeja ja/tai paikan päällä tehtäviä auditointeja milloin tahansa asianmukaista luottamuksellisuutta noudattaen. Auditointeihin voi kuulua vapaasti valittujen työntekijöiden haastattelu liikekumppaneiden tiloissa ja/tai muissa paikoissa, joissa työ suoritetaan liikekumppanin puolesta. Liikekumppaneiden on tehtävä yhteistyötä tällaisen valvonnan yhteydessä ja helpotettava sitä muun muassa vastaamalla ajoissa kohtuullisiin tietopyyntöihin ja/tai pyyntöihin päästä tarkastelemaan omaisuutta ja/tai keskustelemaan henkilöstön kanssa.

Liikekumppaneiden on annettava kaikki tiedot, joita Hiab pyytää liikekumppanilta liittyen näiden toimintaohjeiden noudattamiseen.

## **Korjaavat toimenpiteet ja merkittävät rikkomukset**

Liikekumppaneiden on ryhdyttävä kaikkiin välttämättömiin ja tarkoituksenmukaisiin toimiin korjataksaan auditoinneissa havaitut näiden toimintaohjeiden vastaiset tapaukset. Hiab ja liikekumppanit päättävät yhdessä korjaavista toimenpiteistä ja niiden aikataulusta.

Mikäli näitä toimintaohjeita on rikottu merkittävästi, Hiab voi sopiviksi katsomissaan tilanteissa käydä rakentavia keskusteluja liikekumppaneiden kanssa ja pyrkiä näin tunnistamaan toimet, joihin liikekumppaneiden on ryhdyttävä mahdollisesti havaitun merkittävän rikkomuksen korjaamiseksi. Tästä vaihtoehdosta huolimatta Hiabilla on oikeus oman harkintansa mukaan irtisanoa mikä tahansa ja/tai kaikki sopimukset Hiabin ja liikekumppaneiden välillä tai soveltuvin osin sopimuksen mukaiset ostotilaukset kussakin tapauksessa 14 kalenteripäivän kirjallisella irtisanomisajalla.

Merkittäväksi rikkomukseksi määritellään jatkuva rikkomus näiden vaatimusten noudattamisessa ja/tai rikkomus, jossa liikekumppanit eivät ryhdy korjaaviin toimiin, vaikka Hiab on kirjallisesti vaatinut liikekumppania tekemään niin määritetyssä ajassa.

## **Merkittävistä rikkomuksista ja vaatimustenmukaisuuteen liittyvistä huolenaiheista ilmoittaminen**

Liikekumppaneiden on ilmoitettava kaikista näiden toimintaohjeiden vaatimuksia koskevista merkittävistä, toistuvista tai olennaisista rikkomuksista. Tällaisia ovat esimerkiksi rikkomukset, joilla voi olla merkittäviä laillisia, eettisiä tai, ympäristöön tai

maineeseen liittyviä vaikutuksia. Rikkomuksista voi ilmoittaa Hiabin yhteyshenkilölle tai Hiabin SpeakUp-kanavan kautta osoitteessa <https://www.speakupfeedback.eu/web/Hiab>.